ŐRBOTTYÁN

ELŐTERJESZTÉS
A KÉPVISELŐ-TESTÜLET
2022. május 25-i ülésére

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	**2022. május 25.**
A napirendet tárgyaló ülés:	**Képviselő-testület**
Előterjesztő:	**Benedek Éva Humánügyi Bizottság elnöke**
Az előterjesztést készítette:	Gállné Mezősi Szilvia jegyző Muzsay Márta intézményvezető
A napirendet tárgyaló ülés típusa-1:	**nyílt** /zárt
A napirendet tárgyaló ülés típusa-2:	**rendes** / rendkívüli
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	**egyszerű** / minősített
A szavazás módja:	**nyílt** / titkos

A tárgyalandó témakör tárgya:
Értékelés az önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

1. A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖR TÁRGYILAGOS ÉS TÉNYSZERŰ BEMUTATÁSA

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak.
A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg az értékelés tartalmi követelményeit:

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:
1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).”

Ezen tartalmi követelmények figyelembevételével elkészítettük az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról szóló értékelést, mely jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem, hogy a képviselő-testület az értékelést vitassa meg és fogadja el.

2. Előzmények, a tárgyalandó témakörben hozott korábbi képviselő-testületi döntések, és azok végrehajtásának állása

---

3. Jogszabályi hivatkozások

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

4. Költségkihatások, illetve a kiadás fedezetét biztosító költségvetési sor megnevezése

Az értékelésnek közvetlen költségkihatása nincsen.

5. Az illetékes bizottság véleménye

Humánügyi Bizottság véleménye:

6. HATÁROZATI JAVASLAT

Őrbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testületének …/2022. (V. 25.) határozata az önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló értékelésről

Őrbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló értékelést a határozat melléklete szerint elfogadja.

Felkéri a Humánügyi Bizottság elnökét, hogy intézkedjen az értékelés megküldéséről a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezéseinek megfelelően.

Határidő:	azonnal
Felelős:	Humánügyi Bizottság elnöke
Végrehajtást végzi:	jegyző

Őrbottyán, 2022. május 11.

az előterjesztést készítette: előterjesztő:

…….	……..	……...……..
Gállné Mezősi Szilvia	Muzsay Márta	Benedek Éva
jegyző	intézményvezető	Humánügyi bizottság elnöke

Melléklet
Őrbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testületének
…/2022. (V. 25.) határozatához

Értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról 2021. év

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni Pest Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére.
A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete szerint határozza meg az értékelés tartalmi követelményeit.

1. Őrbottyán demográfiai mutatói

Őrbottyán Város állandó lakosainak száma 2021. december 31. napján 7 971 fő volt. A demográfiai mutatók az alábbiak szerint alakultak:

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	nő					férfi					összesen				
0 – 3 év	135	154	155	154	187	152	135	133	151	165	287	289	288	305	352
4 – 6 év	107	102	110	123	133	123	124	124	125	120	230	226	234	248	253
7 – 14 év	372	381	367	355	359	388	389	391	387	392	760	770	758	742	751
15 – 18 év	175	179	184	186	199	155	159	167	170	177	330	338	351	356	376
19 – 62 év	2276	2291	2323	2354	2369	2337	2340	2360	2393	2417	4613	4631	4683	4747	4786
63 év felett	741	788	802	826	851	538	563	586	596	602	1279	1351	1388	1422	1453
	3806	3895	3941	3998	4098	3693	3710	3761	3822	3873	7499	7605	7702	7820	7971

A táblázatból látható, hogy Őrbottyán lakosságszáma folyamatosan növekszik.

2. Őrbottyán Önkormányzata által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

2.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A 2021. év folyamán átlagosan 54 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, mely alapján a gyermek jogosult volt a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, természetbeni támogatásnak, valamit külön jogszabályok által meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

A Gyvt. alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást nyújt. Az alapösszegű pénzbeli támogatás összege 2021. évben gyermekenként 6 000 Ft volt.

2020. január 1-től a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást nyújt. Az emelt összegű pénzbeli támogatás összege 2021. évben is gyermekenként 6 500 Ft volt.

A 2021. évben támogatásban részesülők adatai az alábbiak szerint alakultak:

	Alapösszegű támogatásban részesülő gyermek (fő)	Támogatás (Ft)	Emelt összegű támogatásban részesülő gyermek (fő)	Támogatás (Ft)	Támogatás összesen (Ft)
Augusztus	26	156 000	22	143 000	299 000
November	34	204 000	25	162 500	365 500
Összesen	60	360 000	47	309 500	665 500

A jogszabályváltozás következtében 2013. augusztusában megszűnt kiegészítő gyermekvédelmi támogatás helyében lépő pénzbeli ellátást 2021. évben nem állapítottunk meg, mivel nem volt olyan családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó, aki a Gyvt-ben meghatározott feltételeknek megfelelt volna.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek vonatkozásában 2021-ben is változatlan maradt az intézményi gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályozás: bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek számára az étkezést ingyenesen kell biztosítani, az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.

A kérelem elutasítására 2021. évben nem került sor.

A 2020. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak statisztikai adatai alapján erőteljes csökkenő tendencia mutatható ki: 2015. december 31-én 114 gyermek volt jogosult, 2016. december 31-i statisztikai adat szerint 136 gyermek, 2017. december 31-én 110 gyermek, 2018-ban 73, 2019-ben 50, 2020-ban 44 fő, 2021. december 31-én 36 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fent. Az ügyiratokat áttekintve az állapítható meg, hogy a csökkenés mögött a jövedelmi helyzet pozitív irányba való változása mellett a tavalyi évben is az játszott szerepet, hogy sok gyermekes család esetében szűnt meg a jogosultság költözés, illetve jövedelem emelkedése miatt.

A jogosultak nagyobb része esetében továbbra is beszélhetünk közüzemi számlaelmaradásokról, hiteltartozásról, illetve a helyi adók tekintetében is halmozódott fel tartozás (pl. szemétdíj, csatorna, talajterhelési díj). A szociális rászorultság alapján igényelhető védendő fogyasztói státusz (gáz, villany) megállapítására irányuló kérelmek száma az éveken keresztül tartó csökkenő tendencia után 2020-ban ugyan minimális emelkedést mutatott, (2014. évben 18 fő, 2015. évben 11 fő, 2016-ban 9 fő, 2017-ben 5 fő, míg 2018-ban csak 1 fő, 2019-ben 2 fő 2020-ban pedig 6 fő részére állapítottunk meg védendő fogyasztói státuszt) a tavalyi évben nem érkezett ilyen irányú kérelem.

2.2 Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

A 2020. évben a 2018. február 2-án hatályba lépett Őrbottyán Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 1/2018. (II. 01.) önkormányzati rendelet alapján az önkormányzat rendkívüli települési támogatás és települési támogatás elnevezéssel nyújtott támogatást a rászoruló gyermekek, családok számára. Természetbeni ellátásként az újonnan elfogadott helyi rendelet lehetővé tette, hogy a gyermekek intézményi gyermekétkeztetés térítési díjához igényeljenek támogatást a szülők, melynek mértéke óvodai nevelésben és általános iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén a térítési díj 50% és 100% között, középiskolai tanulmányokat folytató gyermek esetén 0% és 50% között volt.

A rendkívüli települési támogatás megállapítását – átruházott hatáskörben – a Képviselő-testület Humánügyi Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) a veszélyhelyzet ideje alatt a polgármester volt jogosult dönteni.

A gyermekeknek nyújtandó támogatás 2021-ben sem jelent meg külön költségvetési előirányzaton, hanem beépült a rendkívüli települési támogatás előirányzatára. A képviselő-testület az elmúlt évek adatai alapján 2021. évre is 2 700 000 Ft előirányzatot biztosított rendkívüli települési támogatásra és települési támogatásra.

A veszélyhelyzet ideje alatt, polgármesteri döntéssel Őrbottyán Város Önkormányzata a 2021. évi rendkívüli települési támogatási előirányzat terhére a szociálisan rászorulóknak 1.200.000 Ft értékben élelmiszer, tisztító- és tisztálkodószer adományt biztosított.

Általánosságban a kérelmekkel kapcsolatban az mondható el, hogy 2021. évben ugyanazok a családok fordultak az önkormányzathoz támogatásért, akik az elmúlt években is, 1-2 új egyszer támogatást kérő jelenik meg a kérelmezők között.
A legnagyobb problémát az eddigi évekhez hasonlóan a közműszámlák kifizetése, a tüzelőanyag megvásárlása, a gyógyszer költségek kifizetése, valamint egyéb megélhetéshez kapcsolódó kiadás kifizetése jelentette. A gyermekek vonatkozásában a kérelmek legnagyobb része továbbra is a gyermekek számára biztosítandó óvodai felszerelések, iskolai tanszerek megvásárlására, élelmiszerre (intézményi étkeztetésre) és ruházat vásárlására irányult. A kérelmek száma iskolakezdés előtt, illetve a karácsonyi ünnepek előtt 2021-ben sem emelkedett kiugróan, átlagban 2-3 kérelem volt havonta.

A Humánügyi Bizottság összetétele hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek, a családok körülményeiről minél összetettebb kép legyen kialakítható. A Bizottság munkáját segíti az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat vezetője, aki állandó meghívottként vesz részt a Bizottság ülésein. Bár a rendkívüli települési támogatás nem feltétlenül jelent megoldást a családoknál felmerülő problémák megoldására, a Bizottság mindig vizsgálja azt, hogy mi a gyermek, gyermekek számára a legkedvezőbb támogatási forma.

2.3 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülők

A gyermekek étkeztetése az óvodai nevelés, iskolai oktatás intézményeiben, az önkormányzat által létrehozott Őrbottyáni Gazdasági és Műszaki Ellátó Szervezeten belül működő konyhán történik. Az étkeztetés keretében a gyermekek tízórait, meleg ebédet és uzsonnát kapnak a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően.

2021-ben az étkeztetésre vonatkozó adatok az alábbiak szerint alakultak:

Adagszám (ebéd)							
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
óvoda	44 884	45 844	45 238	44 809	44 339	32 056	36 454
ált. iskola	67 423	70 584	72 848	72 139	70 289	50 029	58 009
összesen	112 307	116 428	118 086	116 948	113 628	82 085	94 463
Kedvezményes adagszám (ebéd)							
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
óvoda	23 302	36 016	35 861	35 070	33 011	25 432	28 992
ált. iskola	26 663	28 874	30 869	28 253	27 662	21 347	24 758
összesen	49 965	64 890	66 730	63 323	60 673	46 779	53 750

Kedvezményes adagszámon (ebéd) belül rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján							
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
óvoda	3 251	1 931	3 596	3 833	2 797	1833	1892
ált. iskola	9 768	9 728	9 655	7 201	5 249	3306	3840
összesen	13 019	11 659	13 251	11 034	8 046	5139	5732

2021. évben – a 2020. évből áthúzódó támogatást is beleértve – 2 gyermek részére az önkormányzat a rendkívüli települési támogatás előirányzatának terhére természetben nyújtotta az ellátást, mely 2 iskolás gyermek esetében az intézményi (étkezési) térítési díj 50%-ának, átvállalása formájában történt.

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést 2021-ben is a 2016-tól kialakított szabályok szerint nyújtotta, vagyis a tavaszi, a nyári, az őszi és a téli szünet alatt is biztosítani kell az étkezést az arra jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részülő hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, amennyiben igénylik. Önkormányzatunk 2020-ban a szünidei gyermekétkeztetést nem terjesztette ki a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakon túlra.

Így 2021. évben a szünidei gyermekétkeztetés adatai az alábbiak szerint alakultak:

Szünet	Időtartam (nap)	Igénybe vevő gyermek (fő)	Étkezési adagok száma
tavasz	2	14	28
nyár	54	13	688
ősz	5	17	85
tél	7	17	119

3. Őrbottyán Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtott ellátások

3.1 Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

2018. január 1. óta az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat önálló intézményi formában látja el a család- és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokat. Az önkormányzati fenntartású intézmény az előbbiek mellett szociális alapszolgáltatásokat is nyújt a településen élők részére.
Az intézmény a szociális étkeztetés- és a házi segítségnyújtás szociális szolgáltatásokat az Őrbottyáni feladatellátáson felül, Vácduka és Kisnémedi településeken lakók számára is biztosítja, az Önkormányzatok között született feladatellátási szerződések alapján.
Az intézmény törekedett arra, hogy a törvényeknek, jogszabályoknak és egyéb szakmai szabályzóknak megfelelően lássa el feladatait a veszélyhelyzet időszaka alatt is. A veszélyhelyzet időtartama alatti – szociális intézményeket érintő – korlátozó intézkedések megnehezítették, sokszor ellehetetlenítették a személyes gondoskodás nyújtását. A járványügyi intézkedések által behatárolt és korlátozott fizikális és pszichés tér, ellehetetlenítette a személyes gondoskodás jogszabályban-, szakmai protokollokban megfogalmazott formáit. A két éve húzódó intenzív krízisállapot új módszerek kidolgozását és bevezetését tette lehetővé, mely módszereknek előnyei és nehézségei is megtapasztalhatóvá vált. A hosszan elhúzódó krízis, ugyanúgy, mint a családok és egyének életében, a segítő szervezetek életében is többlet terheket jelent, illetve fokozott erőráfordítást kívánt meg a szociális szakemberek részéről.

Az Önkormányzat a család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításánál a lakosságlétszámhoz arányosított, jogszabályban meghatározott 2 fős minimális szakmai létszámot-, valamint az intézmény szervezeti működési szabályzata alapján plusz egy fő foglalkoztatását tette lehetővé a feladatok fontosságára való tekintettel. A plusz egy fő alkalmazása a 2021-ben akadályokba ütközött, nem sikerült megtalálni a pozícióra legmegfelelőbb jelentkezőt, akinek a végzettsége és a készségei megfelelőek lettek volna a családsegítő státusz betöltésére. A probléma megoldásával kapcsolatban, általános nehézséget jelent az, hogy a szociális szakma munkaerőhiánnyal küzd. Előbbi nehézség elsődlegesen abban nyilvánul meg, hogy több kiírt álláspályázatra nem volt megfelelő jelentkező. A szociális terület képzésein – legfőképp a felsőfokú képzésekre jelentkező hallgatók esetében – ha meg is szerzik a végbizonyítványt, vagy a diplomát, nem a szociális területen képzelik el jövőjüket a hallgatók. A folyamatos munkaerőhiányból adódóan nem a szolgáltatók válogatnak a jelentkezők közül, hanem a jelentkezők próbálgatják, hogy mely szakterület lenne számukra a legmegfelelőbb a szociális palettán. Ez fenntartja és felerősíti a munkaerő fluktuációját. Előbbi folyamatoktól nehezítetten, relatíve rövid időtartamot vizsgálva, stabilizálódott az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat munkatársi gárdája 2021-ben. Jelenleg teljes létszámmal látjuk el szociális alapszolgáltatási és gyermekvédelmi feladatainkat.

3.2 Alapellátásban részesülők száma

2021-ben, a településen élő gyermekek közül 60 gyermek került kapcsolatba a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szakemberekkel. Előbbiekből 28 gyermek „tanácsadottként" részesült a szolgáltatásban. A szorosabb gondozási tevékenység mellett jelentős számú gyermek volt az intézmény látókörében. Az anyagi okból, élelmiszeradománnyal támogatott családokban, 2020-ban csupán 110 gyermek részesült rendszeresen egyszeri támogatásokban. 2021-ben 125 gyermek részesült a természetbeni segítségnyújtás ezen formájában. Előbbi természetbeni támogatások, élelmiszeradományok célzottak, sok esetben nagyobb hatékonysággal jutnak el a rászoruló gyermekekhez, felnőttekhez, mint a pénzbeli támogatások. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, szociális rászorultságuk okán részesülhetnek az élelmiszeradományokból. 2021-ben 26 családdal kapcsolatban került sor megállapodás megkötésére, a hosszabb gondozási tevékenység végzését megcélozva. A családok száma, melyekben a veszélyeztetettség megszűntetését, illetve enyhítését célozták meg a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szakemberek, a 2020-as évhez viszonyítva nem változott jelentősen.
Az intézményhez érkezett jelzések száma az előző évhez viszonyítva jelentős csökkenést mutatott. 2021-ben a 37 gyermekről szóló jelzés 29 jelzőlapon, vagy egyéb formában jutott el az intézményhez. 2021-ben, mint az előző években is többször előfordult, hogy egy-egy jelzésben több gyermek volt nevesítve. A jelzések túlnyomó részt köznevelési intézményből érkeztek. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól és a magánemberektől közel azonos számban érkezett jelzés a szolgálathoz. Előbbiek mellett két jelzés érkezett egészségügyi szolgáltatótól. A többi hivatalos jelzőrendszeri tagtól nem érkezett jelzés a szolgálathoz.
Egyes esetekben a veszélyeztetettség egyszeri intézkedéssel megszüntethető volt. Az előző évekhez hasonlóan, nem minden esetben lehetett hatékonyan beavatkozni, megelőzve ezzel a hatósági eljárás kezdeményezését. Intézkedésekkel, szociális segítségnyújtással, bizonyos esetekben lehetetlen előrelépést előidézni (lakhatási krízis esetén a legkevésbé). A jelzés érkezését követően, legtöbbször a protokollnak megfelelő és gyors intézkedés történt.

3.3 A gyermekek veszélyeztetettségének okai

A 26 gondozott családban nevelkedő 35 gyermek esetében 31 gyermek esetében volt a gyermek környezetéből eredeztethető a probléma. Ez a szám 2020-ban is kiemelkedően magas volt a többi problémakörhöz viszonyítva. 2021-ben a környezeti főcsoporton kívül a magatartási problémák szerepeltek a gyermek veszélyeztetettségének elsődleges okai között. A környezeti főcsoportban magas számot mutatott a családi konfliktus és a családon belüli bántalmazás problematikája. A

családon belüli fizikai bántalmazás legtöbbször nem a gyermekre irányult, hanem a gyermek szem és fültanúja volt a családon belüli konfliktusnak, így alapozódott meg a gyermek veszélyeztetettsége. Jelentős emelkedést tapasztaltunk a veszélyeztetettség halmozódásánál, ahol az anyagi okokra visszavezethető veszélyeztetettség szinte duplájára nőtt. Ezen esetekben ugyan másodlagos a veszélyeztetettség anyagi oka, de befolyásolni tudja az elsődleges veszélyeztetettség elmélyülését, illetve megnehezítheti a probléma megoldását. A „sokproblémás"-, több területen is diszfunkcionális családok helyzete a pandémia hatására jelentősen instabilabb lett, a jövedelemvesztés egyenes következménye az anyagi problémák megjelenése.
Továbbra is jellemző, hogy átlagosan egy családnál minimum két probléma megoldásán kell dolgoznia a családnak és az őt segítő szakembereknek. Legtöbb esetben a problémák egymásra épülnek, és a megfelelő sorrendet kell megtalálni, melyben a kliens lépkedhet a probléma megoldása felé.
A veszélyeztetett gyermeket száma enyhe csökkenést mutat. Az év utolsó napján 8 veszélyeztetett gyermeket tartott nyilván az intézmény, mely gyermekek esetében vagy hatósági eljárás folyt, vagy a hatósági eljárás lefolytatását követően döntés született a családsegítővel történő kötelező együttműködésről. Azokban az esetekben, amikor a gyermekekkel kapcsolatban, a gondozási tevékenység során hatósági intézkedés történik, vagy hatósági intézkedést kellett kezdeményeznie a szolgálatnak (a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat szabályzó protokoll alapján), a hatósági eljárás sokszor az egy évnél is hosszabb időt vesz igénybe, így a gondozási tevékenység is elhúzódó, hosszabb folyamat lesz.

3.4 Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

2021-ben - az előző évekhez hasonlóan - szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anyával nem került kapcsolatba az intézmény.

3.5 A családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

2021-ben sem került sor gyermek családjából való kiemelésére. Két gyermek esetében – akik egy családban nevelkedtek – 2017 óta húzódó, eredménytelen védelembevétel melletti gondozást követően, a védelembevétel felülvizsgálata során alapozódott meg a gyermekek nevelésbe vétele, viszont a szakellátás és a nevelőszülői hálózat túlterheltsége okán a gyermekek családból való kiemelése valójában nem valósult meg.

3.6 A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A család- és gyermekjóléti szolgálat, közvetlen kliensekkel kapcsolatos munkája kiterjed az Intézményt önkéntesen felkereső gyermekre, felnőttre; a veszélyeztetettséget észlelő- és jelző-rendszer tagjainak, szervezeteinek jelzése alapján a látókörébe kerülő gyermekekre és családokra, valamint azon esetekben, melyben a hatósági intézkedés kapcsán illetékes a szolgálat.
A szolgálat feladata a jelzőrendszer működtetése, működésének fejlesztése. A jelzőrendszer visszatérő problémái kapcsán, célszerű az addig megszokottól eltérő módszerek kidolgozása, beépítése a folyamatokba. Az Intézmény, a család- és gyermekjóléti szolgáltatáshoz kapcsolódó jelzőrendszer fejlesztésére irányuló intézkedési tervet dolgozott ki, melyben a jelzőrendszer működésében jelentkező visszatérő problémák megoldására próbálnak válaszokat találni.
A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer szerepvállalása a járványügyi intézkedések mellett elrendelt hosszabb tanítási szünet, vagy az online oktatás, illetve az egészségügyi szolgáltatók esetében minimálisra csökkentett kontaktlehetőségek okán megváltozott, a veszélyeztetettség észlelése csupán egy szűk csatornán keresztül valósulhatott meg.
2021-ben a 37 gyermekről szóló jelzés 29 jelzőlapon, vagy egyéb formában jutott el intézményünkhöz. Nagykorú személyre 2021-ben nem érkezett formalizált jelzés.

3.7 Gyermekek napközbeni ellátása

Önkormányzatunk az elmúlt években a településen szervezett nyári táborok támogatásával tett eleget a Gyvt. 41. § (1) bekezdés szerinti gyermekek napközbeni ellátása elnevezésű feladatának az iskolai nyári szünet időszakában. A veszélyhelyzet kihirdetésével, a járványügyi intézkedések által korlátozva, beszűkültek a lehetőségek a gyermekek napközbeni ellátásának megszervezésére a nyári időszakban. A Kvassay Jenő Általános Iskola épületében – az iskolában dolgozó pedagógusok megbízásával – a gyermekek számára Napközi Erzsébet Tábor került megszervezésre.

4.-5. ---

6. Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzése, tapasztalatok, megállapítások

A Pest Megyei Kormányhivatal 2020. november 5-én az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat által nyújtott szociális alapszolgáltatásokat – házi segítségnyújtást, szociális étkeztetést és az idősek nappali ellátását – ellenőrizte (a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Kormányhivatal nem ellenőrizte). Az ellenőrzést követően a szociális szolgáltatásokkal kapcsolatban mind az Önkormányzat, mind az Intézmény a kért hiánypótlásnak eleget tett, módosításra, kiegészítésre kerültek a megnevezett dokumentumokat az ellenőrzés által elvártaknak megfelelően. Előbbi módosítási elvárásoknak megfelelően volt szükség 2021 tavaszán a helyi szociális rendelet-, valamint az Intézmény Szakmai Programjának, és mellékleteinek módosítására, kiegészítésére,
Az Önkormányzat a 2021. évi belső ellenőrzési tervben meghatározottak szerint lefolytatta a „a személyi térítési díj számlázási rendjének vizsgálatát", „az intézményi iratkezelés rendjének vizsgálatát" és „az Intézmény személyzeti politikájának vizsgálatát".
Az Állami Számvevőszék szintén ellenőrizte az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálatot – ugyanúgy, mint más Önkormányzati fenntartású intézményt Őrbottyánban – a bekért dokumentumokat az Őrbottyán Város Polgármesteri Hivatalával egyeztetve, a megkívánt formában és a határidő betartásával az Intézmény feltöltötte a megadott elektronikus adatszolgáltatási rendszerbe. Az adatszolgáltatást követően az Állami Számvevőszék újabb kiegészítő adatszolgáltatást kért Intézménytől, amit szintén a határidő betartása mellett küldött meg az Intézmény az ellenőrző szerv részére.
2021 decemberében a Magyar Élelmiszerbank Egyesület ellenőrizte az Intézmény közreműködését az adományélelmiszerek szétosztásában. Az Intézmény által működtetett adminisztrációs- és feltételrendszer megfelelőnek bizonyult, így újabb két évre kötött az Élelmiszerbank együttműködési megállapodást Intézménnyel.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az önkormányzat gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatainak ellátását a jogszabályi előírások és az önkormányzat költségvetési keretei által meghatározottan végzi. A rászoruló gyermekeknek nyújtott támogatásokat a jövőben is szeretné minél hatékonyabban, célzottan nyújtani, bár erre a rendkívüli települési támogatás, mint támogatási forma nem kifejezetten alkalmas. Ez a támogatási forma általában egyszeri, eseti problémák megoldásához nyújt segítséget, de nem jelent hatékony eszközt a családok problémáinak hosszútávú megoldásához.
Az önkormányzat számára valóban hatékony, a teljes problémaspektrumot átfogóan érintő, valamint hosszútávú segítséget jelentő támogatási rendszer nem áll rendelkezésére.
A jövőben is érvényesíteni kívánjuk azt a bevált gyakorlatot, hogy a gyermekek tekintetében is a természetben nyújtandó támogatások nyújtására helyezzük a hangsúlyt. A jövőben is folytatja az önkormányzat azt a programot, hogy tüzelőanyaggal és élelmiszerrel segíti a rászoruló gyermekeket, személyeket és családokat, különös tekintettel a karácsonyi időszakra, amikor is az adományok kiosztásában önkéntesek bevonásával hívja fel a figyelmet a segítségnyújtás fontosságára.

Az Intézmény továbbra is fontos célnak tekinti, hogy a gyermekek és fiatalok számára olyan helyet biztosítson, ahol szabadidejüket korosztályuknak, érdeklődésüknek megfelelő programokkal tudják eltölteni, hogy megakadályozzuk az utcán való „csellengést", mely jelenség sajnálatos módon a település lakosságának, az általános iskoláskorú gyermekek számának, a lakossági igények növekedésével párhuzamosan megjelent a településen.
Az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat az Intézmény épületének utca felé eső részében, prevenciós célokat szolgáló helyiséget alakít ki. A „tanoda program" felülvizsgálatakor körvonalazódott, hogy a program nehezen formálható a meglévő tárgyi és személyi feltételekhez, így egy célszerűbb, megfelelőbb szolgáltatási forma kialakítását tervezzük, mely a gyermekek és szüleik részére a helyi igényeknek megfelelő szabadidős és prevenciós szolgáltatást kínál, az „alternatív napközbeni ellátás" keretein belül. E forma részleteinek alaposabb kidolgozására 2021 év végéig nem került sor. A helyiség kialakítása, berendezése 2022 első félévében meg fog történni, lehetőséget nyújtva a nyári időszakban gyermekek fogadására.

8. Bűnmegelőzési program

A település legújabb közbiztonsági és bűnmegelőzési programja 2019. évben kerül elfogadásra, öt évre vonatkozóan. A koncepció kiemelt figyelemmel van a gyermek- és fiatalkori bűnözésre, az áldozattá válás megelőzésére, a családon belüli erőszak megelőzésére. A programnak része a bűnmegelőzés egyéb szereplőivel (pl. rendőrség, civil szervezetek, állampolgárok, egyházak, gazdasági szereplők) való együttműködés kialakítása és erősítése.

9. Civil szervezetekkel való együttműködés

Őrbottyánban a civil szervezetek tevékenységi körükben vesznek részt gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatok ellátásában.

A helyi Kvassay Alapítvány pályázati úton támogatja a szociálisan rászoruló gyermekek, hozzájárulva pl. a táborozás, kirándulás költségeihez. Az iskola számára beszerzett eszközökkel közvetett módon támogatják a szociálisan rászoruló gyermekeket is. A szülői munkaközösség által végzett aktív munka is segítséget jelent a gyermekek és szüleik számára.
Az Őrbottyáni Gyermekmosoly Alapítvány, a helyi óvoda alapítványa adománygyűjtő rendezvények szervezésével támogatja közvetve és közvetlenül a szociális rászoruló gyermekeket is.
A Tökmag Focisuli Sportegyesület a gyermekek sportolására biztosít lehetőséget.
Az Őrbottyán Csapatok Sport Egyesület fogadja a „csellengő" gyermekeket, programot biztosítva (pl. asztalitenisz) azon gyermekeknek, akik a délutánt egyedül töltik, továbbá programokat szervez a családok számára is.
A Tarsolyos Baráti Kör egyik fő feladatának tekinti a fiatalok összefogását a településen. Rendezvényeiket a hagyományőrzés téma körében rendezték és a jövőben is ez a céljuk. A népzene, a néptánc, az ősi harcművészet bemutatása és elsajátítása a társaság egyik fő tevékenysége, ebbe próbálják bevonni a település fiataljait.